

Keskustan valtuustoryhmän puheenvuoro 19.6.2023

valtuustoryhmän puheenjohtaja Jyrki Tuomaala

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, hyvät viranhaltijat sekä lehteriyleisö.

Oriveden kaupungin talous toteutui selkeästi talousarviota parempana jo ainakin kolmantena vuonna peräkkäin, nyt jopa kohtuullisesti ylijäämäisenä.

Vaikka tämä valtuuston kokous onkin ns. tilinpäätöskokous, haluaisin keskittyä nyt erityisesti ensi vuoden tulo- ja menoarvioon sekä ja kiittää ja kuitata jo tässä vaiheessa kaupungin budjetin toteuttamisesta ja toteuman seurannasta vastanneita viranhaltijoita vastuullisesta ja tarkasta työstä.

Tulo- ja menoarviosta puheen ollen, oli positiivista, että talousarvion laadinnan reunaehdoista järjestettiin erityinen valtuustoinfo, vaikkakin valtuutettujen osallistumis- ja ennakkovaikutusmahdollisuudet olivat asian laajuuden vuoksi edelleenkin rajalliset.

Uskon, että hallinto- ja talousjohtajalla on kuten aiemminkin, varoituksen sanoja yltiöpäisistä hankkeista varsinkin, kun budjetin laatimista leimannee mm. uuden hallitusohjelman vaikutukset, jotka lienevät ainakin osaksi arvailujen varassa, mm. valtionavustusten osalta.

Vaihdoimme noin puolitoista vuotta sitten *kaupunkistrategiamme Uuteen Innostavaan Oriveteen*. Uuden innostavan strategian olisikin tullut näkyä paremmin elinkeinojen vahvistamisella ja kehittämisellä jo nyt päätöksellä olevassa vuodelle 2022 laaditussa tulo- ja menoarviossa, minkä toteutunutta tilinpäätöstä ollaan nyt hyväksymässä.

Keskustan valtuustoryhmän 7.11.2021 strategiasta jättämän palautteen mukaan nämä seikat, eli kertauksena *elinkeinojen kehittäminen ja vahvistaminen* olivat jääneet liian vähälle huomiolle tuon innostavan strategian "vahvistamme elinvoimaamme" osan osalta.

Koska kunnallinen päätöksenteko ja erityisesti päätettyjen asioiden toteutus on hidasta, on ihan perusteltua toistaa itseään eli painottaa samoja asioita kuin viime vuonnakin. Oletetut säästöt kyläkoulujen alasajosta ovat kääntyneet reilusti menopuolelle kuten epäilimme. Keskustan valtuustoryhmä edellytti vuosi sitten, että Tarkastuslautakunta ottaa kyläkoulujen alasajon seuraukset, hyödyt ja haitat, kustannukset tai oletetut säästöt lautakunnan erityiseen tarkasteluun. No nythän koulukysymykset ovat entisestään huomattavasti mutkistuneet, jopa monimutkaistuneet erityisesti Rovastinkankaan koulukampuksen osalta. On siis liian aikaista edes yrittää tällaista arviota tehdä, kunnes lopullinen tilanne ja hintalappu Tredun-Kiinteistön toistaiseksi omistamien kiinteistöjen osalta on selvinnyt.

Tredu ja Tredu-Kiinteistöt ovat kiristäneet kaupungin asiassa puun ja kuoren väliin, kuten voimme tämän kokouksen esityslistan kohdan 13 pitkistä ja monimutkaisesta esittelytekstistä lukea. Kokonaisvaltainen selvitys hyödyistä ja haitoista sekä lopullisista kustannuksista tulisi kuitenkin tehdä ja julkaista, jotta kuntalaiset voisivat päätellä valtuuston ja sen ryhmien päätöksenteon seurauksia.

Pakko siteerata vielä uudelleen uuden kaupunkistrategiamme "Vahvistamme elinvoimaamme" -kohtaa. Olemme luvanneet tällä valtuustokaudella edistää laadukkaita asumisen vaihtoehtoja tulevaisuuden tarpeisiin. Joitain konkreettisia päätöksiä sen suhteen on jo tehtykin. Ponnistelut uuden kovanrahan asuntotuotannon saamiseksi Orivedelle ovat oikean suuntaisia. Kaupunki on sitoutunut ostamaan osan Orivedelle rakennettavista kovan rahan asunto-osakkeista.

Tarjolla on myös edullisia uusia omakoti- ja rivitalotontteja, kaupungin vuokra-asuntoja saneerataan ja tarpeettomia puretaan, tosin ottamalla Kotikoivulle lisää velkaa ja myöntämällä lisää vakuuksia.

Ongelmana on vain kuka niihin asuntoihin muuttaisi. Ponnistelut uusien asukkaiden saamiseksi Orivedelle tulisi kuulua innostavan strategian keinovalikoimiin. Keskustan keväällä tekemä aloite maksuttomasta päivähoidosta ollaan jo ampumassa alas pelkästään kustannuksiin tuijottaen. Aloite tulisikin nähdä investointina ja kokonaisvaltaisena houkuttimena, missä kustannusten vastapainona yhdistyvät työnteon kannustinloukkujen purkaminen, verotulojen lisääntyminen, edullisten asuntotonttien kysynnän kasvu tai lisääntyvä kiinnostus kaupungin osaksi tyhjillä olevista vuokra-asunnoista.

On tarpeen toistaa ja painottaa ensi vuoden tulo- ja menoarvion valmisteluun liittyvää valtuuston budjetti-infossa käyttämäni puheenvuoroa. Samaa asiaa painotin jo vuosi sitten pitämässäni ryhmämme puheenvuorossa. Kaupunkistrategiamme "edistämme asukkaiden hyvinvointia" ensimmäisessä alakohdassa "Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimisen" lupaamme valtuustokaudella *mahdollistaa lasten ja nuorten harrastustoimintaa sekä edistää terveitä elintapoja ja hyvinvointia*. Kolmannessa alakohdan "Vilkas osallistuva yhteisö tekee Oriveden" lupaamme valtuustokaudella *tukea vilkasta järjestö- kylä- ja vapaaehtoistoimintaa investointeja ja työllisyyttä edistävien hankkeiden osalta sekä Luoda yhteistyössä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa kohtaamisen paikkoja*.

Mm. näiden lupauksen kattamiseksi tulisi Elämänlaatulautakunnan alaisuuteen kuuluviin toimintakorvauksiin ja yleisavustuksiin käytettävän rahan määrää korottaa tulevassa budjetissa. Nyt jaettava summa on ollut nyt kolmen vuoden ajan n. 63.000 €, mistä summasta jaetaan sekä yleisavustukset mm. rakentamis- ja korjaushankkeisiin (myönnetyt avustukset olleet 15 molemmin puolin) että toimintakorvaukset eli avustukset säännönmukaiseen toimintaan (näiden hakijamäärät ovat vaihdelleet 30 – 40 välillä). *Edullinen keino tukea kyläkehittämistä on niissä toimivien yhdistysten toiminnan tukeminen. Erinomainen, jo käytössä oleva melko halpa keino ovat yleisavustukset ja toimintakorvaukset. Niiden taso tulisi vähintään turvata.*"

Turvaaminen tarkoittaa nyt rahoituksen hallittua nostamista mm. kohonneiden ja kohoavien kustannusten ja avustuksia hakevien yhteisöjen määrän lisääntymisen vuoksi.

Positiivista on, että Kyläkumppanuustoiminta on lähtenyt koronan jälkeen hyvin liikkeelle ja aiheet ovat saaneet myös ihmisiä hyvin liikkeelle. Jatkossa pitää varmistaa, että noita kierroksia jatketaan ja kylille annetaan entistä vapaammat kädet suunnitella kyliä koskevia asialistoja käsittelyn pohjaksi.

Ja vielä. Mitähän kuuluu kiinteistöstrategialle. Aloitustiedon olemme nähneet, mutta siitä on varmaan jo reilu vuosi. Jos strategian pitäisi oikeasti ohjata toimintaa, tässä tapauksessa kiinteistötoimen hoitamista, pitäisikö meneillään oleva, vireästi liikkeelle lähtenyt koulukampusten kunnostaminen tai uudisrakentaminen kirjata jollain tavoin kiinteistöstrategiaan, vaikkakaan strategia ei sitä varsinaisesti ole ohjannutkaan.

Haluan Keskustan valtuustoryhmän puolesta kiittää meitä kaikkia Oriveden kaupungin valtuutettuja siitä, että olemme selvinneet viime tilivuonna kuntalaisten parhaaksi suoritettusta päätöksentekotyöstä lähes yhteisymmärryksessä. Erilaisia näkemyksiä on ollut, mutta mitään oppositioasetelmia ei ole syntynyt.

Eritiskiitos valtuuston puheenjohtajalle edelleen jämäkämästä, mutta samalla ystävällisestä ja positiivisesta otteesta nuijan varressa.

Haluan vielä uudelleen kiittää kaupungin johtoa, kaikkia viranhaltijoita sekä koko henkilökuntaa vuoden 2022 tuloksellisesta toiminnasta, sekä ongelmanratkaisukykyä ja venymisestä.

Keskustan valtuustoryhmän tapana on ollut antaa erityiskiitos vuoden viimeisessä kokouksessa jollekin viranhaltijalle. Nyt on ihan pakko poiketa tuosta käytännöstä ja antaa erityiskiitokset jo nyt kesken vuoden kaupunginpuutarhuri Katriina Vuorikivelle ja hänen tiimilleen kaupunkimme viihtyisyyden ja positiivisen julkisuuden eteen tekemästään luovasta työstä.

Haluan toivottaa kaikille kuntalaisille ja myös meille kaikille rentouttavaa ja terveellistä kesää Suvivirren sanoin "Jo joutui armas aika ja suvi suloinen".